

Taakverdeling

Taakverdeling leerlingenzorg

Taken directie

- Ontwikkelt en stelt vast en faciliteert beleid ten aanzien van leerling ondersteuning en leerlingenzorg; werkt zowel preventief als curatief.
- Periodiek evalueren met leerkrachten, ouders en leerlingen van de geboden ondersteuning en leerlingenzorg.
- Is voorzitter van het zorgteam en leidt de wekelijkse zorgteam besprekingen.
- Stelt zorgfunctionarissen aan en beoordeelt hun functioneren op basis van de jaarlijkse personele gesprekscyclus.
- Zorgt voor taak-/functiebeschrijving van zorgfunctionarissen.

Taken intern begeleider

De interne begeleiding is er op gericht om vroegtijdig effectieve en passende leerlingenzorg te organiseren. De leerlingenzorg beoogt voorwaarden te scheppen en ondersteuning te bieden voor een continue positieve ontwikkeling van iedere leerling in aansluiting bij hun persoonlijke vaardigheden en behoeften. In professionele samenwerking tussen leerkrachten, therapeuten en RT-docenten wordt de leerlingenzorg onder aansturing van de IB-er verricht. De interne begeleider heeft geen lesgevende taken.

Wat doet de IB-er ?:

- Legt geregeld klassenconsultaties af en voert naar aanleiding daarvan collegiale (begeleidings) gesprekken met leerkrachten.
- Wekelijks de leerlingenzorg bespreken binnen het zorgteam.
- Begeleiden van leerkrachten bij het hanteren van het leerlingvolgsysteem.
- Organiseren, voorbereiden, begeleiden en documenteren van groepsbesprekingen, leerlingbespreking en Ondersteuningsteam besprekingen
- Beheren/organiseren van de orthotheek.
- Begeleiden bij het opstellen van een individueel handelingsplan.
- Begeleiden bij het opstellen van een groepsplannen, HGW, en controleren daarvan op juistheid en volledigheid en de organisatie daarvan.
- (doen) uitvoeren van diagnostisch onderzoek.
- Contactpersoon van ambulant PPO-begeleider
- Contacten leggen en onderhouden met ouders en maatschappelijke en zorgverleningsinstanties.
- Begeleiden van leerlingen en ouders naar andere scholen.
- Samen met directie twee keer per jaar de toets resultaten bespreken (analyse), evalueren en bespreken met leerkrachten.
- Onderhouden en regelmatig controleren van leerling dossiers en LOVS
- Coördinator zijnstroom leerlingen
- Verantwoordelijk voor hantering en onderhoud anti pestmethode.

Taken klassenleerkracht.

- Werkt vanuit concept Directe Instructie.
- Differentieert tijdens het lesgeven en houdt rekening met individuele verschillen tussen leerlingen.
- Houdt de vorderingen van de leerlingen dagelijks en wekelijks bij.
- Neemt leerlingvolgsysteem toetsen af.
- Verwerkt en analyseert toets uitslagen en bespreekt die met de IB-er en directie

- Neemt deel aan groepsbesprekingen en individuele leerling besprekingen met ouders, IB-er en zo nodig externe consultants.
- Draagt zorg voor het opstellen van de groepsplannen (HGW, tweejaarlijks).
- Voert groeps- en individuele handelingsplannen uit volgens tijdplan.
- Onderhoudt contacten met ouders, therapeuten RT/IB collega's vóór en na afloop van een ondersteuningsperiode.

Taken zorgteam

Het zorgteam wordt gevormd door de twee IB-ers en de directeur. De directeur is, evenals bij de Ondersteunings Team besprekingen, technisch voorzitter van het zorgteam. Bij het zorgteam worden alle vragen met betrekking tot leerlingenzorg of extra ondersteuning ingebracht, besproken en beoordeeld.

Het zorgteam kan incidenteel naar behoefte worden aangevuld (op basis van de vraag: welke deskundigheid nodig is in de voorliggende casus) door de klassenleerkracht(en), ouder(s), de RT-leerkracht, therapeuten, schoolmaatschappelijk werk, de ambulant begeleider, de orthopedagoog of schoolarts.

Het zorgteam kan besluiten om, in overleg met de ouders, een leerling te laten testen of een aanvullend extern onderzoek te starten. Dit om bijvoorbeeld een nauwkeurige diagnose te laten stellen op grond waarvan passende begeleiding kan worden ingezet. Op grond van de Zorgteambesprekingen wordt passende leerlingenzorg georganiseerd en worden de betrokkenen daarover geïnformeerd door de IB-ers.

Zijinstromers

De plaatsing van zijnstroomleerlingen in hogere klassen (leerlingen die van andere scholen komen) wordt gecoördineerd en onderzocht door de IB-er in overleg met de leerkracht, het zorgteam en de directeur. Tijdens dit onderzoek wordt nagegaan of de leerling die komt, past binnen de groep en of de leerkracht of de school deze leerling de gewenste begeleiding zal kunnen bieden. De volgende procedure wordt daarbij gehanteerd:

Voor kinderen die als zijnstromer worden aangemeld, worden, na een oriënterend gesprek tussen de ouders en de directeur, drie kennismakingsdagen afgesproken waarop de nieuwe leerling in de school komt meedraaien. Tijdens die dagen observeren de klassenleerkracht en de IB-er het kind. Een collega uit het therapeutenteam bekijkt eveneens het kind en geeft op grond daarvan een advies.

De IB-er neemt met toestemming van de ouders contact op met de school waar het kind vandaan komt en vraagt de collega's daar naar hun ervaringen met en de resultaten van het kind.

De IB-er concludeert op grond van alle verzamelde informatie of het kind kan worden geplaatst of niet en legt dat als onderbouwd advies aan de directeur voor. Die besluit of de leerling zal worden geplaatst of niet.

De bevindingen die tijdens de aannameprocedure zichtbaar zijn geworden, legt de IB-er vast in een kort verslag, dat in een gesprek persoonlijk aan ouders wordt toegelicht.

Het maximum aantal leerlingen dat in een klas wordt geplaatst is tweeëndertig. Vanaf achtentwintig kinderen wordt de belastbaarheid van de groep en leerkracht mee gewogen bij de conclusie of een nieuwe leerling al of niet kan worden geplaatst.

Voor de kleuterklassen geldt een maximum van zevenentwintig kinderen; in bijzondere situaties kan daarvan worden afgeweken in overleg met de betreffende leerkracht.

Voorzieningen Leerlingenzorg

Ondersteuningsteam-besprekingen

Soms moet er buiten de school advies worden gevraagd of hulp worden ingewonnen voor een bepaalde leerling.

Met de invoering van Passend Onderwijs zijn er in Leiden Expertteams ingericht die beschikbaar zijn voor scholen die binnen een PPO directiekring verband samenwerken. Ondersteuningsteam besprekingen vinden plaats in de school in aanwezigheid van ouders..

In het vaste ondersteuningsteam zitten: de leerkracht, een kinder-jeugdarts van de GGD, een schoolmaatschappelijk werker, een PPO adviseur (ambulant begeleider), de IB-er van de school (secretaris) en de directeur (technisch voorzitter) . Dit multidisciplinaire team kan naar behoefte worden aangevuld met andere deskundigen: de leerplichtambtenaar, een consulent van Jeugdzorg etc.

Ouders worden nauw betrokken door het Ondersteuningsteam en nemen deel aan de besprekingen over hun kind. Het ondersteuningsteam adviseert zowel de ouders als de school; de school is verantwoordelijk voor uitwerking en uitvoering van de gegeven adviezen.

Kwaliteitsbewaking van de leerlingenzorg

Om te zien of de gestelde doelen bereikt zijn, wordt jaarlijks met alle betrokkenen geëvalueerd of de afgesproken procedures naar de gestelde doelen hebben geleid. Ouders en leerkrachten wordt na iedere periode waarbij extra ondersteuning aan een leerling werd geboden, gevraagd om een korte vragenmonitor in te vullen. Daarmee wordt de effectiviteit en de kwaliteit van de geboden ondersteuning voortdurend nagegaan, besproken en beoordeeld in het zorgteam.

Ook wordt jaarlijks de uitvoeringspraktijk van het zorgplan met de leerkrachten en de MR geëvalueerd.

Dossiers

De leerling dossiers worden gebruikt voor het archiveren van leerling gegevens en gebruikt bij tussentijdse overdracht, en bij verhuizing naar een andere school. Dossiers zijn voortdurend door ouders in te zien na het maken van een afspraak . Op verzoek kunnen ouders/verzorgers ook een afschrift ontvangen van het dossier en het LOVS. We hechten er belang aan om daar aan voorafgaand ouders, als ze dat willen, persoonlijk een korte toelichting te geven bij de verzamelde gegevens.

In een afgesloten ruimte worden alle gegevens van de leerlingen per jaar bewaard.

In deze brandvertragende dossierkast, en deels ook in de klassenmap van de klassenleerkracht worden de volgende gegevens van iedere leerling in de school bewaard:

- aanname gegevens;
- biografische gegevens;
- een deel van de toets gegevens; (Cito en periodetoetsen uitsluitend digitaal)
- gegevens van onderzoeken;
- verslagen van oudergesprekken met de leerkracht;
- verslagen van oudergesprekken met de schoolarts, schoolleiding, IB-er etc.; (ook deels digitaal).
- Kopieën van de jaarlijkse getuigschriften

Appendix

De kinderbespreking

De kinderbespreking is er op gericht om antwoorden te zoeken op de pedagogische- of begeleidingsvragen die een leerkracht of een ouder bij een kind heeft.

Bij de eerste bespreking wordt er zo objectief mogelijk een beeld geschetst van het kind. Hierbij wordt gekeken naar de uiterlijke kenmerken alsmede de biografie van de eerste vier jaar, dus voor het kind op school kwam. Gebeurtenissen in het leven van het kind die van belang kunnen zijn worden ook genoemd.

Ook in de eerste bespreking, wordt de drieledigheid bij dit kind in beeld gebracht:

- Denken: Leerprestaties, geheugen, intelligentie.
- Voelen: Sociale contacten, kunstzinnig werken.
- Willen: Motoriek, bewegingsmens, ondernemend zijn in de handeling.

Het bovenstaande kan worden aangevuld met de volgende items:

- Enkele karakteristieke situaties waarin het kind zichtbaar wordt.
- Hoe is de verhouding van de leerkracht tot het kind.
- Hoe is thuissituatie (bijdrage ouders).
- De inbreng van de schoolarts.

Tweede keer, (een week later) bestaat de bespreking uit oordeels- en besluitvorming.

- Eerst wordt door de aanwezigen samengevat wat er tijdens de eerste bespreking is genoemd.
- Zijn er aanvullende waarnemingen te melden uit de afgelopen week?
- Wat heeft dit kind nodig?
 - Tijdens de les(sen) 1
 - Op remediërend vlak (RT, therapeutische ondersteuning.)
 - Vanuit de thuissituatie
 - Medisch
 - Eventuele doorverwijzingen

De bespreking wordt afgerond met de afspraak dat er een handelingsplan komt en er wordt vastgelegd of, en zo ja, wanneer het kind nogmaals kort zal worden besproken in de pedagogische vergadering om te horen of/hoe de genomen maatregelen en ondersteuning hebben gewerkt.

Organisatorische afspraken

- De verantwoordelijke leerkracht brengt het kind ter bespreking in de vergadering in.
- Leerkracht nodigt de ouders van het kind uit voor de bespreking.

- De IB-er nodigt de schoolarts uit.
- Alle bij de leerling betrokken vaste klassenleerkrachten zijn bij de kindbespreking aanwezig. (Bij duo banen dus beide leerkrachten)
- In de week tussen twee kindbesprekingen wordt het kind meegenomen in de observaties en aandacht van alle aanwezigen.

De No Blame methode

Eén van de leerkrachten zal na signalering het kind apart nemen om hem of haar zijn /haar verhaal te laten doen en om actief te vragen en te luisteren naar hoe het kind zich voelt. De volgende stap is om een groepje kinderen bij elkaar te roepen, de daders alsmede de omstanders.

Er gebeuren twee belangrijke dingen:

- 1 De kinderen die alleen (al dan niet actief) deelnamen om bij de groep te horen, gaan beter inzien en begrijpen hoe akelig het slachtoffer zich voelt en beginnen manieren te bedenken om de situatie te verbeteren.
- 2 Zij bepalen met z'n allen de verandering in hoe de groep functioneert, daardoor voelt de pester zich niet langer gesteund door de groep en verliest z'n macht over de anderen.

Niemand wordt ondervraagd, beschuldigd of gestraft, maar aan de groep als geheel wordt duidelijk gemaakt hoe ongelukkig het slachtoffer zich voelt. Vervolgens worden alle kinderen van de groep uitgenodigd iets te bedenken om de situatie te verbeteren. Op deze manier ontstaat er opluchting bij de kinderen omdat ze niet beschuldigd of bestraft worden. Wanneer er een beroep gedaan wordt op hun vermogen iets te verbeteren, blijkt dat vrijwel ieder kind hiertoe bereid is. Ze formuleren een voornemen om het betreffende kind te gaan helpen, als een 'ik-boodschap'. Doordat anderen horen wat ze zich voornemen, verbinden ze zich krachtiger aan hun intentie. Deze simpele en directe aanpak is inmiddels wijd verspreid in verschillende landen in gebruik. In de diverse onderwijsmethodes (regulier, jenaplan, vrijeschool) is ze zeer succesvol gebleken om pesten snel te laten stoppen en het emotionele klimaat voor het gepeste kind te verbeteren.

Protocol Dyslexie Diagnose & Behandeling

Voor de scholen zijn er sinds enkele jaren de zogenaamde Protocollen Leesproblemen en Dyslexie. Deze protocollen zijn ontwikkeld door het Expertisecentrum Nederlands vanuit de Radboud Universiteit Nijmegen.

Voor dyslexiezorgaanbieders is het Protocol Diagnose en Behandeling ontwikkeld. Dit protocol biedt richtlijnen voor de vaststelling en de behandeling van ernstige enkelvoudige dyslexie. Dyslexiezorgaanbieders zijn verplicht te werken conform het protocol. Onderwijszorg Nederland heeft haar gestandaardiseerde onderzoeksprotocollen en de behandeling daar op gebaseerd.

Bij de diagnosestelling wordt de indicatiestelling volgens de richtlijnen van het Protocol Dyslexie Diagnose en Behandeling opgesteld. Aanvullend wordt bij de diagnosestelling de richtlijn van de Stichting Dyslexie Nederland (SDN) gevolgd. De SDN vereist naast alleen het geven van de diagnose van dyslexie, ook een uitbreiding van de diagnose door de ernst van de dyslexie te classificeren, de mogelijke oorzaken / diverse tekorten te benoemen en een handelingsgerichte diagnose op te stellen.

Wanneer behandeling niet geïndiceerd is, omdat bijvoorbeeld sprake is van bijkomende problematiek of omdat de dyslexie niet ernstig genoeg is, krijgt u eveneens een passend handelingsgericht advies. Alle hulpvragen worden door Onderwijszorg Nederland volgens haar hoge kwaliteitsstandaard verwerkt. De onderzoeker zal in dat geval met de ouders en de school samen bespreken wat de vervolgstappen kunnen zijn.

Welke leerlingen komen in aanmerking voor behandeling

De vergoede zorg geldt voor leerlingen op de basisschool, vanaf 7 jaar, waar sprake is van ernstige enkelvoudige dyslexie. Dat wil zeggen dat er bij deze leerlingen, naast dyslexie, geen sprake is van een of meer andere leer- of ontwikkelingsstoornissen (co-morbiditeit) die van de behandeling kunnen belemmeren.

Als ouders hun kind willen aanmelden bij ONL voor diagnostiek en behandeling van ernstige enkelvoudige dyslexie, is het nodig dat de school bij doorverwijzing het schooldossier aan de ouders ter beschikking stelt waarmee het vermoeden van ernstige enkelvoudige dyslexie wordt onderbouwd. In dit dossier staat onder andere aangegeven welke extra hulp is geboden (gedurende minimaal een half jaar) en wat de leerresultaten van het kind zijn. Het schooldossier wordt betrokken bij het wel of niet geven van toestemming voor vergoede dyslexiezorg.

Hoe ziet een behandeltraject er uit?

Een behandeltraject begint met een verzoek van een ouder om een onderzoek naar mogelijke ernstige enkelvoudige dyslexie bij een kind uit te voeren, mits de gemeente daarvoor toestemming heeft gegeven of een huisarts heeft doorverwezen. Naar aanleiding hiervan wordt een behandelplan opgesteld en besproken met ouders.

De behandelingen van ONL worden landelijk en op verschillende locaties aangeboden.

Het behandeltraject:

- Het kind krijgt individuele behandeling, 55 minuten per week.
- Een behandeltraject kan 1 tot 1,5 jaar duren.
- Ouders doen iedere week thuis extra oefeningen met hun kind.
- De school wordt over de inhoud van de behandeling geïnformeerd en bij de tussentijdse evaluatiegesprekken betrokken.
- ONL biedt de zorg zo dicht mogelijk in de vertrouwde omgeving van het kind, school nabij aan. Waar mogelijk oefent het kind ook op school

Uitgangspunten bij de behandeling van EED:

- Aandacht voor specifieke problemen en mogelijkheden van een kind.
- ONL hecht zeer aan een goede samenwerking met ouders en scholen.
- De behandeling is aanvullend op het leesonderwijs aan en de begeleiding van kinderen met dyslexie door scholen.
- De lees- en spellingsvaardigheid van de leerling wordt vergroot door een integrale aanpak met de school door de behandelaar.
- Vergroten van de lees- en spellingmotivatie en het kind leren omgaan met zijn/haar lees- en spellingproblemen.
- Er ligt grote nadruk op het herkennen van de (klank)structuur van woorden en het bevorderen van het vloeiend lezen.

Vrije School Mareland heeft een goede samenwerking, voor zowel diagnose als behandeling, met de Leidse schoolbegeleidingsdienst: Onderwijs Advies.

Dyscalculieprotocol

Op de Vrije School Mareland startten we in augustus 2015 met het protocol Ernstige Reken Wiskundeproblemen en dyscalculie, een uitgave van Van Gorcum. Deze is tot stand gekomen dankzij subsidie van OC&W in het kader van Passend onderwijs.

1. Visie op (leren) rekenen/rekenbeleid

(rekenen in de vrijeschool (algemeen), kerndoelen, referentieniveau etc)

Het landelijk protocol voor leerlingen van 4 tot 12 jaar met (Ernstige) Reken/Wiskunde-problemen en Dyscalculie (protocol ERWD) richt zich op het basisonderwijs, het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs. Het protocol biedt een stappenplan voor de school om iedere leerling kwalitatief zeer goed rekenonderwijs te geven. Als het met behulp van individuele handelingsplannen en interne hulpverlening niet lukt om een problematische of stagnerende reken/wiskundige ontwikkeling bij een leerling te doorbreken, dan komen de externe deskundigen in beeld. Het protocol beschrijft op praktische wijze de fasen en de stappen die daaraan voorafgaan en ook de procedure van het externe diagnostisch onderzoek en de begeleiding in de school die de leerling vervolgens nodig heeft.

Ernstige reken/wiskunde-problemen zijn afstemmingsproblemen tussen het onderwijs en het kind, waarbij de ontwikkeling van het rekenwiskundig denken en handelen van het kind ernstig worden belemmerd. De oorzaak kan liggen in afstemmingsproblemen, kind kenmerken of een combinatie hiervan.

We spreken pas van dyscalculie als ernstige reken/wiskunde-problemen, ondanks begeleiding, erg hardnekkig blijken en de ontwikkeling van het kind stagneert.

Het belangrijkste doel van het protocol ERWD is het bieden van kansen aan kinderen om zich optimaal te ontplooiën op het gebied van rekenen/wiskunde. Daar waar leerlingen problemen ervaren bij rekenen/wiskunde dient het onderwijs te worden afgestemd op de problematiek van de leerling.

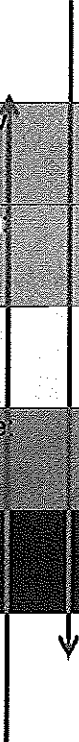
In dit protocol worden twee modellen besproken die aanknopingspunten bieden om de rekenwiskundige ontwikkeling van leerlingen te volgen, observeren en analyseren: het handelingsmodel (ook wel bekend als het ijsbergmodel) en het drieslagmodel. Het handelingsmodel is een schematische weergave van de rekenwiskundige ontwikkeling zoals die geldt voor alle leerlingen. Er zijn vier handelingsniveaus:

1. Informeel handelen in werkelijkheidssituaties (doen)
2. Gebruik maken van representaties van werkelijke objecten en situaties (realistische denkmodellen)
3. Gebruik maken van schematische en meer abstracte representaties (wiskundige denkmodellen)
4. Redeneren op basis van tekst, getallen of een combinatie van beide (formeel handelen, berekeningen uitvoeren, symboliseren)

Het drieslagmodel houdt in dat leerlingen opdrachten leren oplossen aan de hand van drie sleutelwoorden: plannen, uitvoeren en reflecteren (zie blz. 20 voor een grafische weergave van het drieslagmodel).

Bij goed onderwijs stemt de leraar het onderwijsaanbod zo goed mogelijk af op de onderwijsbehoeften van de leerling. Als er dan toch problemen ontstaan, kijkt de leraar niet alleen naar onderwijsfactoren maar ook naar kind kenmerken (zie blz. 21 voor een grafische weergave van de combinatie drieslagmodel, handelingsmodel en kind kenmerken)

In het protocol worden vier fasen onderscheiden in onderwijsbehoeften van leerlingen bij het leren van rekenen-wiskunde:

Fase Blauw	Een bovengemiddelde rekenwiskundige ontwikkeling.
Fase groen	een normale rekenwiskundige ontwikkeling; geen specifieke onderwijsbehoeften
Fase geel:	geringe reken-wiskunde-problemen op deelgebieden; op die deelgebieden ontstaan specifieke onderwijsbehoeften
Fase oranje	ernstige rekenwiskundeproblemen, die in principe door deskundige begeleiding oplosbaar zijn binnen de school; specifieke onderwijsbehoeften
Fase rood	ernstige en hardnekkige reken-wiskunde-problemen

In dit protocol worden drie manieren van lesgeven onderscheiden, de drie sporen:
 Spoor 1: De leraar kan omgaan met geringe verschillen in de groep - de klas als homogene groep.
 Spoor 2: De basis voor passend onderwijs; de leraar onderwijst diagnosticerend en daardoor wordt afstemming op de onderwijsbehoeften van de groep gerealiseerd - differentiatie in subgroepen.
 Spoor 3: Diagnosticerend onderwijzen krijgt verder vorm, waardoor tot afstemming op specifieke onderwijsbehoeften van individuele leerlingen wordt gekomen - individuele benadering.

In hoofdstuk 10 (Protocol ERWD) wordt een stappenplan met richtlijnen besproken om het reken-wiskunde-onderwijs optimaal af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Voor het succesvol implementeren van dit protocol is in het schooljaar 2015-2016 extra tijd ingeruimd in de vergadertijd voor de Rekenspecialist. Samen met de IB-er en Remedial Teacher zal er in het team gewerkt gaan worden met het ERWD-protocol. De voorstellen die in dit protocol worden gedaan zullen vertaald moeten worden naar de praktijk van onze school.

Antroposofische ondersteuning:

Niet alle leerlingen kunnen binnen de beperkte ondersteuningscapaciteit van de school (voldoende) geholpen worden. Soms zal aan ouders worden voorgesteld om aanvullende ondersteuning in of buiten de school in te zetten mits ouders dit ook bekostigen. Van de antroposofische therapieën kan alleen de spraaktherapie beperkt vanuit de school worden bekostigd. Bij de kunstzinnige therapie en euritmitherapie worden ouders gevraagd of zij die betalen. Deze beide therapieën komen bij de meeste ouders voor vergoeding vanuit hun aanvullende zorgverzekering in aanmerking.

Kunstzinnige therapie

Het zorgteam werkt samen met een kunstzinnig therapeut. Er kunnen verschillende redenen zijn om kinderen kunstzinnige therapie te geven. Kunstzinnige therapie kan kinderen helpen om te gaan met gevoelens als angst, verdriet en woede. Door schilderen, (vorm)tekenen en/of boetseren kan de kunstzinnige therapie versterkend en helend werken in de ontwikkeling van het kind. Goede kunstzinnige activiteiten werken opbouwend voor een kind, ze helpen het evenwicht herstellen, bevorderen de concentratie of helpen mee spanning op te lossen.

De kunstzinnige therapie kan worden ingezet bij:

- pesten en gepest worden
- onzekerheid
- faalangst
- kwetsbaarheid in emotionele ontwikkeling
- verminderde concentratie/het snel afgeleid zijn
- dominant/opvallend gedrag
- terug getrokken/afhankelijk gedrag
- onrust
- slaapproblemen
- problemen op sociaal-emotioneel vlak
- verwerken van trauma, verlies en/of scheiding
- ADD en ADHD
- grensoverschrijdend gedrag

Spraaktherapie / therapeutische spraakvorming

Het zorgteam werkt samen met een spraaktherapeut. Spraaktherapie is een vorm van kunstzinnige therapie waarbij wordt uitgegaan van de vormende krachten die in de taal leven.

Doel en diagnose

Het doel van de spraaktherapie is het kind te helpen van het vinden van die balans in zichzelf. In de diagnose wordt geluisterd naar de kwaliteiten van het spreken en onderzocht welke stroom overheerst, of er meer sprake is van een oplossende, uitvloeiende tendens of meer van een te sterk concentrerende. Vaak wordt dit ook zichtbaar in de bewegingen van het kind. Deze tendensen worden afgezet tegen de ontwikkelingsfasen van het kind en wordt onderzocht of ze nog daarmee in de pas lopen. Aan de hand daarvan wordt de vraag geformuleerd en een behandelplan gemaakt.

De therapie

Therapeutische spraakvorming is een echte oefentherapie, waarin door een gevarieerd herhalen van boven genoemde kunstzinnige kwaliteiten, via spraakoefeningen met beweging en het spreken van gedichten en teksten, gewerkt wordt aan de innerlijke balans.

De indicaties

Therapeutische spraakvorming kan worden aangeboden bij problemen op het gebied van taal en spreken zoals met de taalverwerving, met de uitspraak (bij lispelen bijvoorbeeld), met de stem, met het gericht luisteren. Het kan helpen bij psychosomatische problemen, zoals astma, hyperventilatie, bloedarmoede, etc. Het werkt ondersteunend bij hulpvragen op psychisch gebied, zoals te weinig moed en zelfvertrouwen, faalangst, onvoldoende bij zichzelf kunnen blijven, onrust en concentratiestoornissen, ADD, ADHD, stoornissen in het autismespectrum, etc.

Euritmitherapie

Het zorgteam werkt samen met een euritmitherapeut.

Euritmie maakt gebruik van de elementen in de taal en de muziek en maakt deze zichtbaar door middel van gebaren en vormen. In de mens spelen zich allerlei processen af, die veelal een eigen ritme hebben. Bijvoorbeeld het ademen, het waken en slapen, de bloedsomloop, de spijsvertering, de inwendige secreties etc. Maar ook in ons zielenleven kennen we een balans. Deze processen en ritmen kunnen in hun balans verstoord raken. Daardoor kunnen er klachten ontstaan van allerlei aard.

Tijdens de euritmitherapie worden een aantal klanken en vormen geoefend en herhaald. De klankgebaren en vormen zijn daarbij afgestemd op de individuele hulpvraag. Door de regelmaat van oefenen van bewegingen met de hele gestalte, gaat het lichaam de klanken en vormen als het ware 'herkennen'. Zo kan euritmitherapie er aan bijdragen de natuurlijke ritmen te herstellen en de mens weer in evenwicht te brengen.

Tijdens de ontwikkeling van een kind kan het voorkomen dat er vragen ontstaan over het opnemen van de leerstof, de concentratie, de sociale vaardigheden, de motoriek, of ten aanzien van de emotionele ontwikkeling. Euritmitherapie kan bijvoorbeeld succesvol uitwerken bij klachten als spanningen, slaapproblemen, of verdriet dat verwerkt moet worden.

Informatiebrief Schoolrijpheid

Beste ouders,

Wanneer uw kind 4 jaar is geworden, komt het bij ons in de kleuterklas. Uw kind verblijft hier gemiddeld 2,5 jaar en stroomt dan door naar de 1^e klas. Wij willen u in deze brief informeren over schoolrijpheid.

Waar kijken we naar bij schoolrijpheid?

- Grote motoriek(kan het kind huppelen/hinkelen/touwtje springen)
- Fijne motoriek(kan het kind weven/naaien/ knoopjes maken/ knippen/veters strikken)
- Sociaal/emotionele ontwikkeling(durft het kind zelfstandig de klas in/ kun je het kind om een boodschap sturen naar een andere klas/ kan het zich verweren tegen plagen/is het voldoende taakgericht).
- Denkontwikkeling(kan het kind meervoudige opdrachten onthouden)
- Taalontwikkeling(kan het kind een samenhangend verhaal vertellen/taalgebruik buiten het hier en nu/ hoe is het met de begrippen gisteren, morgen/.gebruikt het de juiste werkwoordvervoegingen)
- Tekenen(tekent het een huis met deuren ramen, zijn de mensfiguren al opgebouwd uit hoofd/romp/ledematen/zit er ordening in de tekeningen)
- Fysieke kenmerken(zit het kind al in de strekking, wisselt het al, vaak/weinig ziek)

Als een kind nog jong is in zijn/haar ontwikkeling op één van de volgende gebieden en na mei 6 jaar wordt, dan kijken we in de school extra goed of het kind schoolrijp is.

Soms heeft een kind nog een extra kleuterjaar nodig om schoolrijp te worden. Dit jaar legt een stevige basis bij het kind en voorkomt problemen in een latere schoolperiode. Het kind hoeft minder op zijn tenen te lopen.

Denken we op grond van de ervaringen en waarnemingen van uw kind in de klas dat een extra kleuterjaar wenselijk is dan wordt u in januari door de kleuterjuf uitgenodigd voor een gesprek. In februari wordt voor de 1^e keer het schoolrijpheidsonderzoek afgenomen en de uitkomsten worden met u besproken. (Dit geldt dus alleen voor de kinderen waarbij we vragen hebben m.b.t de schoolrijpheid)

In mei wordt het schoolrijpheidsonderzoek voor de 2^e keer afgenomen. Na wederom een gesprek met de ouders wordt het kind dan gezien door de eurythmie therapeut of de spraaktherapeut en met de toestemming van de ouders, besproken in de pedagogische vergadering. Voor 31 mei wordt er een onderbouwd besluit genomen of een kind gebaat is bij een extra kleuterjaar en dan nog niet door zal stromen naar de eerste klas.

De ervaring leert dat de beslissing om een kind een extra kleuterjaar te laten doen in vrijwel alle gevallen door ouders en school in goede samenspraak kan worden genomen. Als er een blijvend verschil van beoordeling blijkt tussen de ouders en de school ten aanzien van een extra kleuterjaar, dan neemt de directeur het uiteindelijke besluit, wat hij in een persoonlijk gesprek aan de ouders zal toelichten.

Ook de ouders van de andere oudste kleuters worden in juni uitgenodigd voor een afrondend gesprek met de kleuterjuf.

Juni, 2016

Maya Moesker, Maaïke Hoogland, Dina Kerkstra

Vrije School Mareland

Beste ouder/leerkracht.

Door middel van dit enquêteformulier willen we nagaan of de aangeboden ondersteuning en zorg die aan leerlingen wordt gegeven, effectief is geweest en of de gestelde doelen zijn behaald. De uitkomsten van de enquête kunnen ons helpen bij het verbeteren van ons ondersteuningsaanbod. We worden bijzonder geholpen wanneer je na afloop van de ondersteuningsperiode dit formulier wilt invullen en aan de IB-er retourneren. Daarvoor onze hartelijke dank.

Willem de Koning, directeur

Naam kind:

Datum:

Evaluatieformulier Leerling-ondersteuning

- ☐ ik ben ouder
- ☐ ik ben leerkracht

Mijn kind/leerling kreeg als extra ondersteuning een periode:

- ☐ kunstzinnige therapie
- ☐ euritmie therapie
- ☐ spraak therapie
- ☐ remedial teaching
- ☐ sophiegroep

Het doel van de extra ondersteuning was voor mij bij aanvang:

- ☐ duidelijk
- ☐ onduidelijk
- ☐ niet bekend

Het resultaat van de extra ondersteuning was na afloop voor mij:

- ☐ goed
- ☐ matig
- ☐ onvoldoende
- ☐ weet niet

Ik werd over de extra ondersteuning:

- ☐ goed geïnformeerd
- ☐ matig geïnformeerd
- ☐ onvoldoende/niet geïnformeerd

Wat ik ook nog over de geboden ondersteuning wil zeggen:

Passend onderwijs

Ieder kind heeft recht op passend onderwijs. Dat is vastgelegd in de wet passend onderwijs die op 1 augustus 2014 van kracht werd. Hierbij gaan we er als school van uit dat we bij elk kind goed kijken wat het nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Dat geldt voor kinderen met bijzondere talenten én voor kinderen die om andere redenen iets extra's nodig hebben. De leerkracht is de eerst verantwoordelijke voor goed onderwijs. Het team en in het bijzonder de interne begeleider, ondersteunen daarbij. De directeur van de school is eindverantwoordelijk.

Passend onderwijs legt de zorgplicht bij de school. Dat betekent dat wij er voor verantwoordelijk zijn om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een goede onderwijsplek te bieden. Daarvoor werken reguliere en speciale scholen in de regio Leiden samen in het samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs, kortweg PPO.

School heeft zorgplicht

Ouders melden hun kind schriftelijk aan bij de school van hun keuze. Verwachten ze dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft, dan geven ze dit meteen aan. Ook als ouders hun kind bij meerdere scholen hebben aangemeld, moeten ze dit bij de aanmelding aangeven. In dat geval krijgt de school van eerste voorkeur de zorgplicht. Dat betekent dat die school de taak heeft om het kind een passende onderwijsplek te bieden.

Het samenwerkingsverbanden PPO regio Leiden

De scholen in het samenwerkingsverband hebben afspraken gemaakt over onder andere de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden en over welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs. Ook hebben we afspraken gemaakt met de gemeenten in de regio Leiden over de inzet en afstemming met jeugdzorg.

Financiering extra ondersteuning

De samenwerkingsverbanden ontvangen geld voor extra ondersteuning. Dit wordt verdeeld op basis van de afspraken die in het samenwerkingsverband gemaakt zijn met de scholen. Zo is meer maatwerk mogelijk en kan het geld zo veel mogelijk worden gebruikt voor ondersteuning op de reguliere school en in de klas. Uit deze middelen betaalt het samenwerkingsverband ook het speciaal (basis) onderwijs (S(B)O) voor het aantal leerlingen dat vanuit samenwerkingsverband daar is ingeschreven.

Expertise en geld naar de scholen

Alle reguliere basisscholen ontvangen een bedrag per leerling per jaar. De scholen behouden ook het geld dat verbonden was aan de rugzakken.

De adviseurs en onderwijspecialisten van het samenwerkingsverband PPO zijn beschikbaar voor vraagverheldering en ondersteuning bij de zoektocht met ouders naar de best passende ondersteuning voor hun kind. Zij sluiten aan bij het ondersteuningsteam op school als er met ouders wordt gekeken naar wat hun kind nodig heeft.

Het expertteam

De experts van de Ambulante Educatieve Dienst (AED) die voorheen kinderen met een rugzak begeleiden én de expertise van SBO De Vlieger, zijn verbonden aan scholen in een wijk of dorp. Kenmerken zijn: snelle en deskundige ondersteuning in de school; korte lijnen; onderlinge solidariteit; weinig bureaucratie. Het expertteam wordt gefinancierd uit de middelen van het samenwerkingsverband PPO.

Tijdig signaleren, raadpleeg ook het de jeugdgezondheidszorg of leerplicht

Belangrijk is dat net als de afgelopen jaren, tijdig de school-verpleegkundige of de jeugdarts wordt ingeschakeld bij 'een niet pluisgevoel' of voor advies. Hetzelfde geldt voor leerplicht. Deze ondersteuning blijft beschikbaar voor scholen. Opvoed- en opgroeiprogramma's van de Centra voor Jeugd en Gezin bieden goede mogelijkheden voor ondersteuning aan ouders en kinderen. In ieder dorp en op vier plaatsen in Leiden zijn CJG's met veel informatie en mogelijkheden. Kijk op de website van het CJG in de gemeente.

Complexe vragen

Bij complexe vragen of als een kind 'tussen wal en schip' dreigt te vallen kunnen ouders of de school contact op nemen met PPO regio Leiden. Daar werken deskundigen die de wegen kennen en zoeken naar de beste oplossing. De deskundigen van PPO komen naar het ondersteuningsteam op school toe waar met ouders en de school naar oplossingen wordt gezocht. We gaan daarbij uit van: 'Doen wat nodig is en ondersteuning op maat'.

Overgang naar Gespecialiseerd onderwijs

Als de basisschool, ondanks de ingezette ondersteuning, geen passend onderwijs meer kan bieden wordt in overleg met ouders en het samenwerkingsverband gezocht naar andere mogelijkheden. Hierbij wordt ook afgewogen of een andere basisschool wel die ondersteuning kan bieden.

Het besluit om toelating tot het speciaal (basis) onderwijs te vragen is een verantwoordelijkheid van het ondersteuningsteam van de basisschool. De reguliere basisschool, mét de ouders en de onderwijsspecialist van het samenwerkingsverband gaan daar over. De onderwijsspecialist is altijd, wettelijk verplicht, betrokken bij de aanvraag van de toelaatbaarheidsverklaring (TLV). Een deskundige van het speciaal onderwijs wordt betrokken om te komen tot een passend arrangement binnen de ontvangende S(B)O-school. De TLV-commissie van PPO kijkt of de juiste stappen gezet zijn en toetst of de procedure goed doorlopen is.

Gespecialiseerd onderwijs

In onze regio is een rijke schakering aan speciaal onderwijs aanwezig. In ons samenwerkingsverband houden we de expertise van deze scholen graag op niveau voor die kinderen die binnen de basisschool geen passend onderwijs kunnen krijgen. Het samenwerkingsverband wil groeien van gescheiden vormen van speciaal onderwijs naar samenwerkende scholen voor gespecialiseerd onderwijs. De eerste stappen zijn daartoe gezet.

Welke speciale (basis) scholen maken deel uit van PPO?

SBO De Vlieger is een school voor kinderen die specialistische onderwijszorg nodig hebben in kleinere groepen en met extra aandacht voor specifieke talentontwikkeling. Groeien in kracht! De Houtmarkt is het Jonge Kind Centrum, gericht op observatie en onderwijs aan jonge kinderen met vaak een nog onduidelijke ondersteuningsvraag in een veilige gestructureerde omgeving.

De Korte Vlietschool is een school voor kinderen met een verstandelijke beperking. Sommige kinderen krijgen hierbij extra verzorging.

De Thermiek is de mytylschool in onze regio voor kinderen met een lichamelijke en soms ook verstandelijke beperking. Ook een aantal langdurig zieke kinderen krijgt hier onderwijs. De Thermiek werkt intensief samen met het Rijnlands Revalidatiecentrum.

De Leo Kannerschool is de school waar vooral kinderen met autisme onderwijs krijgen in een overzichtelijke, kleinschalige en veilige omgeving.

PI-school De Brug is een school voor kinderen met een grote behoefte aan structuur, duidelijkheid en een veilige omgeving. Hier wordt het onderwijs waar nodig gecombineerd met een hulpaanbod in samenwerking met het Pedologisch Instituut en andere instellingen.

Orion Onderwijs Zorg Combinatie

Deze voorziening staat voor een combinatie van onderwijs en jeugdzorg aan kinderen van 3 tot 12 jaar in de regio. De kinderen van OZC Orion hebben (ernstige) ontwikkelingsproblemen of gedragsproblemen, waardoor zij binnen het reguliere of speciaal onderwijs niet aan leren toekomen. In de kleine groepen werken pedagogisch medewerkers integraal samen met leerkrachten aan de ontwikkeling van de kinderen. Bij ieder kind en het gezin wordt individueel bekeken wat de beste combinatie tussen jeugdzorg en onderwijs is.

ESB Curium-LUMC Op deze lesplek wordt onderwijs gegeven aan kinderen van 6-18 jaar die in dagklinische of klinische behandeling zijn in Curium-LUMC.

Jeugdzorg in een nieuwe jas! Jeugd- en Gezinsteams per 1 januari 2015

In onze regio worden jeugd- en gezinsteams ingezet vanuit het CJG. De verantwoordelijkheid voor de jeugdhulp en gezinsondersteuning ligt sinds 1 januari 2015 bij de gemeenten. Ook hier is een enorme verandering gaande.

De doelstelling van deze transitie is dezelfde als die van passend onderwijs. Doen wat nodig is en zorg op maat! Uitgegaan wordt van de eigen kracht van gezinnen, korte lijnen en directe hulp waar nodig. De jeugd- en gezinswerkers werken samen met consultatiebureaus, voorschoolse voorzieningen, gezondheidscentra, huisartsen en met alle scholen. Binnen de J&G-teams werken professionals vanuit veel verschillende disciplines samen, waaronder maatschappelijk werkers, jeugdzorgmedewerkers, professionals van MEE en de jeugdhulp.

De jeugd- en gezinswerker zal een vertrouwd gezicht worden binnen de school. Op verzoek van school en ouders neemt de J&G-werker deel aan het ondersteuningsteam op school waar met ouders gekeken wordt wat nodig is voor de ondersteuning van het gezin. Zij is de contactpersoon voor het gezin en kan doorgeleiden naar alle vormen van hulp die beschikbaar zijn vanuit de verantwoordelijkheid van de gemeente. De J&G-werker kan indicaties afgeven voor die hulp.

Als er vanuit school vragen zijn over de mogelijkheden binnen de jeugd- en gezinsondersteuning kunnen zij daarvoor terecht bij de J&G-werker.

De ontwikkeling van de jeugd- en gezinsteams sluit prima aan op het nieuwe handelingsgerichte arrangeren in de school. Samen optrekken om de ondersteuning aan kinderen, jongeren en hun ouders integraal vorm te geven.

PPO regio Leiden

Lammenschansweg 130d, 2321JX Leiden

071 5351710

www.pporegioleiden.nl

passend onderwijs

